

მ. გაბრიელე ბრაგანტინი

სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი

მოწვეული სპეციალისტი

ორი პაპის სტუმრობა საქართველოში 30 წლის განმავლობაში

შესავალი

კავკასიის ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრაციის არსებობის უკანასკნელი 30 წლის მანძილზე (1993-2023) ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი მოვლენა, თუ ყველაზე მნიშვნელოვანი არა, ორი პაპის ვიზიტი გახლავთ: წმიდა იოანე პავლე II-ის და ფრანცისკეს ვიზიტი. თავისი არსით ორივე უნიკალური მოვლენა იყო: ამ 30 წლის მანძილზე ორი პაპის ჩამოსვლა საქართველოში – უფრო ზუსტად კი დროის 17 წლიან მონაკვეთში – მართლაც რომ უმნიშვნელოვანესი იყო როგორც კათოლიკური ეკლესიის წარმომადგენელთა და ზოგადად საქართველოს მოქალაქეებისთვის, ასევე სხვა ეკლესიებსა და რელიგიებთან ურთიერთობის თვალსაზრისით. რომის პაპის ფიგურა, სეკულარიზაციისა და ეკლესიის დეინსტიტუციონალიზაციის პერიოდის მიუხედავად, ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიან ავტორიტეტად ითვლება მსოფლიოში. მოიხსენიებენ თუ არა საქართველოში რომის პაპს სახელმწიფოს მეთაურად? წმიდა პეტრეს მემკვიდრედ? ანდრეა მოციქულის სულიერ ძმად? რომის ეპისკოპოსად? ან კიდევ სხვა ტიტულებით. რომელია მათ შორის ყველაზე აღიარებული, ცნობილი, კეთილგანწყობით მიღებული საქართველოში? მსგავსი დისკუსიის საგნად ქცეულა დღეს კათოლიკე ეკლესიის რეალობა საქართველოში, რასაკვირველია, თავისი მომხრე და დაპირისპირებული მხარეებით. უპირველესად, თქვენს ყურადღებას მივაპყრობ იმ მნიშვნელობაზე, რომელიც ზემოაღნიშნულ ვიზიტებს ჰქონდა საქართველოში კათოლიკური ეკლესიის მორწმუნე მრევლისთვის.

წმიდა იოანე პავლე II-ის მოგზაურობა

წმიდა იოანე პავლე II იყო პაპი, რომელმაც თავის წინამორბედ პაპებზე მეტად იმოგზაურა სამოციქულო ვიზიტებით, მან მთელ მსოფლიოში სულ 104 სამოციქულო ვიზიტი შეასრულა; მაშ, რად არ უნდა ჩამოსულიყო საქართველოში? გაზეთმა „საბამ“ თავისი გარეკანი ასე დაასათაურა – „როდემდე?“, რადგანაც იკვეთებოდა, რომ პაპი სო-

მხეთში ჩასვლას საქართველოში ვიზიტის გარეშე აპირებდა; არადა, დიდი იყო მოლოდინი და ვიზიტიც შედგა. ლამის სასწაული მოხდა. რისი გამოყოფა შეიძლება დღევანდელ დღეს ამ ვიზიტიდან?

უწინარესად, ორი რამ: კომუნისტების დაცემის შემდეგ (1989წ.) ამ ვიზიტმა პირველად აჩვენა კათოლიკე ეკლესია თავისი სამი რიტუალით; შეიძლება ითქვას, რომ რომის პაპის ვიზიტამდე აქ კათოლიკე ეკლესია თითქოს სამალავში იყო; ვის აინტერესებდა ეს ეკლესია, მისი მორწმუნეები და მისი პრობლემები? მართალია, წირვის აღსრულების ნებართვა ღია ცის ქვეშ, რიყებზე, არ გაიცა და მის ნაცვლად სპორტის სასახლეში ჩატარდა, მაგრამ, ეს მაინც ეკლესიის სამალავიდან მისი შუქზე გამოსვლას ნიშნავდა. რამხელა შრომა ჩაიდო სახელმწიფო ორგანოებთან, მასმედიასთან თანამშრომლობაში ამ წირვის მოსამზადებლად. როგორც იქნა, ეკლესია ყურადღების ცენტრში მოექცა! და რამხელა სამზადისი იქნა გაწეული კათოლიკურ ოჯახში მის მოსამზადებლად; ზოგადად, რა უზარმაზარი რესურსი და შესაძლებლობები იდება მთელ მსოფლიოში პაპის სხვა წირვების აღსავლენად; ჩვენ, პატარა ეკლესიამ, მცირე ძალების მიუხედავად, მაინც მოვახერხეთ ამ წირვის მომზადება, თუნდაც იმ სიძნელის გათვალისწინებით, რომელიც შესაფერისი მიკროფონების, ყვავილების, სკამების, წირვისთვის საჭირო ყველა ატრიბუტიკის მოძიებას უკავშირდებოდა; ეს იყო შევარდნაძის პერიოდი, როდესაც ჯერ კიდევ იყო შუქის, ტრანსპორტის და უსაფრთხოების პრობლემები. მართლაც რომ ღირსეულად შეასრულეს თავიანთი მოვალეობა ლათინური და სომხური რიტის გუნდებმა.

მეორე მხრივ, ეს იყო სამოციქულო ადმინისტრატორის ეპისკოპოსად დანიშვნის შესახებ გაკეთებული განცხადება. პაპმა იგი თავად აკურთხა რომში, წმ.პეტრეს ბაზილიკაში, წმიდა 2000 წლის 6 იანვარს; თავისთავად, ეს უნიკალური ფაქტი გახლდათ, რამეთუ განცხადება პირადად რომის პაპმა გააკეთა; რატომ? ამის მიზეზი შეიძლება სხვადასხვა იყოს. პირველ რიგში, ამ განცხადებით პაპს სურდა, დაემტკიცებინა მათთვის, ვინც თვლის, რომ ადმინისტრატორი პაპის თვალში დიდად მნიშვნელოვან ფიგურას არ წარმოადგენს და რომ მას არ გააჩნია სამოციქულო და საკრალური ავტორიტეტი და, ამავე დროს, სურდა, რომ კონკრეტულად ეჩვენებინა, თუ როგორ ზრუნავს პაპი საქართველოში არსებულ კათოლიკე ეკლესიაზე; არადა, როდიდან სურდათ კათოლიკეებს, საქართველოში საკუთარი ეპისკოპოსი ჰყოლოდათ!? პაპი მას ნიშნავს არა თბილისის ეპისკოპოსად, არამედ მუსტის ეპისკოპოსად და ამას აკეთებს მართლმადიდებლური ეკლესიის იერარქიისადმი დიდი პატივისცემის ნიშნად. ის ამ არჩევანით ნამდვილ სამოციქულო იერარქიად ითვლება, მიუხედავად იმისა, რომ რომის ეპისკოპოსთან ჯერ კიდევ არასრულ თანაზიარებაში იმყოფება.

პაპ ფრანცისკეს მოგზაურობა

პაპი ფრანცისკე თავისი XVI საერთაშორისო სამოციქულო ვიზიტის შესასრულებლად საქართველოსა და აზერბაიჯანში გამოემშურა ამ ქვეყნების მცირე კათოლიკური თემების მოსანახულებლად და სხვა რელიგიების ლიდერებთან შესახვედრად. ეს უკვე პაპის მეორე ვიზიტი გახლდათ ამ ქვეყანაში, თითქმის მოულოდნელივ, ლამის 20 წლიანი პაუზის შემდგომ. იყო კი უფრო ადვილი ამ ვიზიტის მომზადება? ამ წლების მანძილზე გაუმჯობესდა თუ გაუარესდა კათოლიკე ეკლესიის მდგომარეობა საქართველოში? ცხადია, ამ ეკლესიის ეგიდით სხვადასხვა რეალობები შეიქმნა: საქართველოს კარიტასი, სულხან-საბა ორბელიანის დანივერსიტეტი, ასურული თემის ეკლესია, ქართველი მღვდლებით დიპლომატიკური სასულიერო და საეპარქიო სამღვდლოება.... მაგრამ, ამ ყველაფრის მიუხედავად, თვალშისაცემი იყო მორწმუნეთა სიმცირე. ამ ვიზიტიდან 7 წლის შემდეგ, როდესაც მის საზღვარს და განვითარებას ვიხსენებ, თამამად შემიძლია ვთქვა, ეს იყო საჩუქარი ჩვენი ეკლესიისთვის. მართალია, დღეს მასმედიის საშუალებებით, მის მიერ განხორციელებული მოგზაურობებით ყველას უხვად მოგვეპოვება ინფორმაცია რომის პაპზე და კათოლიკე ეკლესიაზე, მაინც უნიკალური შესაძლებლობა და დიდი საჩუქარია პაპთან პირადად შეხვედრა, მისი ნახვა და მოსმენა.

პაპის ამ ვიზიტის დროს წარმოთქმული გამოსვლებიდან ყურადღებას მივაპყრობ საქართველოში კათოლიკე მორწმუნეებისთვის ჯერაც მნიშვნელოვან ასპექტებს და აქვე იმ კათოლიკე მორწმუნეებსაც გავცემ პასუხს, რომლებიც მთლად კმაყოფილნი ვერ დარჩნენ ამ ვიზიტით, რამეთუ მისგან უფრო ქმედით და მკაფიო პოზიციებს ელოდნენ.

ეკლესიის მდგომარეობა

დავიწყებ იმით, კარგად უწყოდა თუ არა რომის პაპმა საქართველოში კათოლიკური ეკლესიის მდგომარეობა? შემიძლია განვაცხადო, რომ წმიდა მამის ყველა გამოსვლიდან იგრძნობოდა, რომ იგი იცნობდა არსებულ მდგომარეობასა და პრობლემებს; ამ ცოდნის საფუძველზე ისაუბრა მან საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის პრობლემების შესახებ; მ.მესხის სტადიონზე აღვლენილი წმიდა წირვის დროს მან ასე მიმართა იქ მყოფ მორწმუნეებს: „საქართველოს ძვირფასო პატარა საყვარელო სამწყსოვ, ასე თავდადებით რომ ემსახურებით ქველმოქმედებას და განათლებას, მიიღეთ კეთილი მწყემსის გამხნელება, მიენდეთ მას, ვინც მხრებზე აგიყვანთ და განუგეშებთ“. საპატრიარქომ ამ ჯერზეც განაცხადა უარი წირვაში მონაწილეობაზე, ამიტომაც, გვინდა თუ არ გვინდა ამის დაჯერება, უნდა ვთქვა, რომ პაპი იონანე პავლე II-ის ვიზიტის შემდეგ არც არაფერი შეცვლილა ეკუმენური თვალსაზრისით.

პროზელიტიზმი და ეკუმენიზმი

ასე მივადევით იმ არგუმენტებს, რომლებიც შეიძლება დანაღმულ ველსაც კი შევადაროთ; პაპი ფრანცისკე განსაკუთრებულად ამახვილებს ყურადღებას ეკუმენიზმის საკითხზე, როდესაც მან ღვთისმშობლის ზეცად აღყვანების ეკლესიაში დიალოგი გამართა მღვდლებთან, მონაზვნებთან, სემინარისტებთან, კათოლიკური თემებისა და მოძრაობების წარმომადგენლებთან: „ეკუმენიზმის პრობლემა... არასოდეს იჩხუბოთ! დაე, ღვთისმეტყველებმა შეისწავლონ თეოლოგიის აბსტრაქტული საგნები. მე რა შემიძლია გავაკეთო ჩემს მეგობართან, ჩემს მეზობელთან, მართლმადიდებელ მორწმუნესთან? ვიყო გულგახსნილი, ვიყო მეგობარი.“ უნდა ვაიძულო, რომ მოიქცეს?“. ეს ეკუმენიზმის წინააღმდეგ ჩადენილი დიდი ცოდვაა - პროზელიტიზმი. არასოდეს არ უნდა მიმართო პროზელიტიზმს მართლმადიდებლებთან! ისინი ჩვენი დაძმები, იესო ქრისტეს მოწაფეები არიან. რთულ ისტორიულ გარემოებათა გამო გავხდით ასეთნი. ჩვენც, მათ მსგავსად, გვწამს მამა, ძე და სულიწმიდა, გვწამს ყოვლადწმიდა ღვთისმშობელი. “მამ, როგორ მოვიქცე?” არ დაგმო... არა, არ შემიძლია მეგობრობა, ერთად სიარული, ერთმანეთზე ლოცვა... ლოცვა და სიტყვეთა ერთად კეთება როცა შეგიძლიათ, ეს არის ეკუმენიზმი. მაგრამ არასოდეს დაგმო...“. ეს სიტყვები ცდილობენ გააერთიანონ პასტორალური და დოქტრინალური ასპექტები და ურთიერთშემხვედრი გზები გამოახსონ. მის მიერ წარმოთქმული სიტყვები: „არასოდეს არ უნდა მიმართო პროზელიტიზმს მართლმადიდებლებთან!“ - ზოგიერთმა კათოლიკემ და მას-მედიის წარმომადგენელმა კათოლიკეებისადმი ნათქვამ საყვედურად აღიქვეს, მართლმადიდებლებთან მიმართებაში მათი სავარაუდო პროზელიტიზმის გამო; რაღა თქმა უნდა, საქართველოში კათოლიკე ეკლესიას, როგორც თავისი ოფიციალური პოზიციით, ასევე თავისი ყოველდღიური არჩევანით, არასოდეს მიუმართავს პროზელიტიზმი-სათვის საქართველოში მართლმადიდებლური ეკლესიის მიმართ და, პირიქით, თავად უწევს მართლმადიდებელი ეკლესიის მხრიდან პროზელიტიზმის არაერთი გამოვლინების ატანა და მოთმენა. ამ სიტყვებით პაპს სურდა, კიდევ ერთხელ განემარტა კათოლიკე ეკლესიის პოზიცია ზოგადად და პროზელიტიზმის მომხრეებისთვის მიენიშნებინა, რომ ეს არ არის ჭეშმარიტი ეკუმენიზმის გზა.

ნათლობა და გადანათვლა

საქართველოში წარმოთქმული პაპის ბოლო სიტყვა სრულიად ეკუმენური განწყობით იყო გამსჭვალული. პაპს შესაძლებლობა მიეცა, ეკუმენური გზის სასარგებლოდ გაეხმიანებინა სიტყვები სვეტი-

ცხოვლის საკათედრო ტაძარში, მართლმადიდებლობის სულიერების გულში, სადაც, უძველესი ტრადიციის თანახმად, დამარხულია ქრისტეს კვართი, რომელიც ჯარისკაცებმა კი არ დახიეს, არამედ მასზე წილი ყარეს (შდრ. იოან. 19,23-24). პაპ ფრანცისკეს თავად პატრიარქმა ილია მეორემ უმასპინძლა, რომლის მიმართაც პაპს უკვე გამოეხატა თავისი სიყვარული და მოწიწება. რომის პაპმა სინოდის წარმომადგენლების, მართლმადიდებელი სამღვდელოებისა და ორი ეკლესიის მორწმუნეების წინაშე ერთობ ღამაში სიტყვა წარმოთქვა ნათლობის შესახებ, სადაც ქრისტეს კვართიც გაიხსენა: “წმიდა კვიპრიანე იმასაც ამბობდა, რომ ქრისტეს კვართი - „ერთიანი, განუყოფელი, უკერველი - განასახიერებს განუყოფელ ერთობას ჩვენი ხალხისა, ჩვენი, ვინც ქრისტეთი ვართ შემოსილნი” (იგივე, 195). პავლე მოციქულიც ხომ გვიდასტურებს – ქრისტეში მონათლულნი ქრისტეთი შეიმოსნენ (შდრ. გალ.3,27). ამიტომაც, მიუხედავად ჩვენ-ჩვენი თავისებურებებისა და, აქედან გამომდინარე, ისტორიულ-კულტურული განსხვავებებისა, მოწოდებულნი ვართ, ვიყოთ „ერთნი ქრისტე იესოში” (გალ. 3,28) და წინა პლანზე არ წამოვიწიოთ მონათლულთა შორის არსებული უთანხმოებანი თუ დაყოფანი, რადგან მართლაც ბევრად მეტი რამ გვაერთიანებს, ვიდრე გვაშორებს. ამ საპატრიარქო ტაძარში ჩვენი უამრავი ძმა და და იღებს ნათლობას, რომელიც ქართულ ენაში შესანიშნავად გამოხატავს ქრისტეში მიღებულ ახალ სიცოცხლეს, მიგვანიშნებს რა იმ ნათელზე, რომელიც აზრს ანიჭებს ყველაფერს, რადგან წყვედადიდან გამოვყავართ“. დიას, აქ პაპი არ საუბრობს გადანათვლის პრაქტიკაზე, რასაც დღეს საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია ახორციელებს კათოლიკეებთან მიმართებაში და არა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც შერეულ ქორწინებასთან აქვს საქმე ან როცა მორწმუნე კათოლიკე ეკლესიიდან მართლმადიდებელ ეკლესიაში გადადის; მრავალ საკითხთა შორის პაპმა საუბარი არჩია სწორედ ნათლობის საიდუმლოზე, რომლითაც ქრისტიანები ხდებიან “ერთნი ქრისტე იესოში” (გალ. 3,28) და ამიტომაც, განმეორებას ადგილი აღარ უნდა ჰქონდეს. ხელახალი მონათვლა, ფაქტობრივად, ნიშნავს ნათლობის არაღიარებას და თანმდევად ამისა, კათოლიკური ეკლესიის, როგორც ეკლესიის, მისი მსახურების, მათ შორის რომის ეპისკოპოსის, არაღიარებას; ოდესღაც ეს საკმარისზე მეტი მიზეზი იქნებოდა ნებისმიერი ურთიერთობის გასაწყვეტად და პრობლემების მოგვარების მიზნით დიალოგის წამოსაწყებად. თუკი ეკუმენიზმი თავის “მოთმინებას” აჩვენებს, ამავედროულად თავის სისუსტესაც ავლენს!

კათოლიკური ეკლესიების დაბრუნება

ამჯერადაც, როგორც ეს რომის პაპის - იოანე პავლე მეორის ვიზიტის დროს მოხდა, თავდაპირველად საპატრიარქოში შედგა პაპსა და კათოლიკოს-პატრიარქს შორის კერძო შეხვედრა, შემდეგ კი - საჯარო ფორმით; ცხადია, ეკლესიათა დაბრუნების საკითხს, რასაც მწვავედ განიცდიან კათოლიკე მორწმუნეები საქართველოში, პაპი არ განიხილავს პირდაპირი გზით, როგორც ამას სხვა გარემოებებში აკეთებს, თუმცაღა, თავის სიტყვაში შემდეგს გაიხსენებს: „მართლმადიდებლური საკრებულოს არსებობა რომში, ჩემი ეპარქიის ერთ-ერთ ეკლესიაში...“ და ამ შესხენებით ლამის მიანიშნებს კიდევ, რომ საპატრიარქოს შეუძლია განიხილოს კათოლიკური ეკლესიების დაბრუნების საკითხი. ამავე მიმართვაში რომის პაპი დასძენს: „თქვენო უწმიდესობავ, თქვენ გადაფურცლეთ ახალი გვერდი ურთიერთობებისა საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიასა და კათოლიკე ეკლესიას შორის, როცა აღასრულეთ საქართველოს პატრიარქის პირველი ისტორიული ვიზიტი ვატიკანში. მაშინ თქვენ და რომის ეპისკოპოსმა მშვიდობის ამბორი მიაცეთ ერთურთს და შეჰპირდით, რომ ილოცვებით ერთმანეთისთვის. ამგვარად, გაძლიერდა ის მნიშვნელოვანი კავშირები, რომლებიც ჩვენ შორის არსებობდა ქრისტიანობის პირველივე საუკუნეებიდან. ეს კავშირები განვითარდა და კვლავაც რჩება ურთიერთპატივისცემისა და გულითად ურთიერთობად. ამის ნათელი დასტურია აქ ჩემი წარგზავნილებისა თუ წარმომადგენლების თბილი მიღება, ქართველ მართლმადიდებელთა მიერ გაწეული სასწავლო და კვლევითი საქმიანობა ვატიკანის არქივებსა და პონტიფიკალურ უნივერსიტეტებში... და ადგილობრივ კათოლიკურ საკრებულოსთან თანამშრომლობა, განსაკუთრებით, კულტურის სფეროში“.

ნუთუ იკმარებს ეს შესხენება იმისათვის, რომ საქართველოში კათოლიკე ეკლესიასა და საპატრიარქოს შორის ურთიერთობაში ახალი გზა დაიწყოს?

დასკვნა

დღეს უკვე შემოძლია იმის თქმა, რომ, თუკი პირველმა ვიზიტმა საქართველოში სრულიად კათოლიკე მორწმუნეებში აღძრა ინტერესი, ახალი ძალა და სული შთაბერა მათ, ახალი იმედები და გზები გაუხსნა, მეტადრე, ადმინისტრატორის ეპისკოპოსად დანიშვნით, მეორე ვიზიტი იმაზე უფრო რთული და სუსტი აღმოჩნდა, ვიდრე მავანნი ფიქრობდნენ; ცხადია, ვიზიტები უფრო მეტად უნდა იყოს მომზადებული ადგილობრივ ეკლესიასთან თანამშრომლობით, მოსმენით, მაგრამ ეს განწყობა ვიზიტების დასრულებამდე უნდა იგრძნობოდეს. ისეთი განცდა

რჩება, რომ პაპის ვიზიტი და მისი აქ ყოფნა, უპირველესად, მასმედიის ინტერესში უფრო შედიოდა, რაც თავისთავად პოზიტიური ფაქტია მისი მორალური ავტორიტეტისთვის და რასაც ლამის ავტომატურად შეუძლია საჭირობოროტო საკითხების გადაჭრა; სინამდვილეში ასე არ არის იმ გარემოებათა გამო, რომლებიც პრიორიტეტული და ანგარიშგასაწევი საერთაშორისო დონეზე, რის გამოც ადგილობრივმა პრობლემებმა შეიძლება სულ იოლად გადაიწიოს მეორე პლანზე. ამ ორი ვიზიტის გაშუქებისას საერთაშორისო პრესამ ყურადღება გაამახვილა პირველის, როგორც დიდი მოვლენის წარმოჩენაზე, რომელიც კავშირშია ბერლინის კედლის დაცემიდან 10 წლისთავთან, შევარდნაძის პიროვნებასთან და რომის პაპის, როგორც პოლონელი ერის შვილის, ფიგურასთან, რომელმაც ხელი შეუწყო პერესტროიკას, საბჭოური სამყაროს რღვევას და რუსეთში პაპის ვიზიტისთვის ნიადაგის მომზადებას; მეორეში, მშვიდობის პრობლემების გარდა, პრესა თითქოს ინტერესს იჩენდა საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის მდგომარეობაზე, მართლმადიდებლურ ეკლესიასთან ურთიერთობის პრობლემებზე. ინფორმაცია ერთ-ერთი საშუალებაა, რომელიც ეხმარება ისეთი სიტუაციის მოგვარებას, რომელიც ძნელად მისაღწევია. საქართველოში კათოლიკეებმა უნდა იგრძნონ მხარდაჭერა როგორც კათოლიკე ეკლესიის, ასევე იმ საერთაშორისო ორგანოების მხრიდან, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან მოქალაქეთა უფლებების დაცვაზე, მათ შორის – რელიგიურ თავისუფლებაზე, თავისი სხვადასხვა გამომხატველობითი ფორმებით.

„ქართულ მიწაზე ჩემი მომლოცველობის დასასრულს, - დასძენს თავის გამოსვლაში პაპი, - მადლობას ვწირავ უფალს, რომ შესაძლებლობა მომეცა, ლოცვაში ჩავღრმავებულიყავ ამ წმიდა ტაძარში. აქვე მსურს, უღრმესი მადლობა მოგახსენოთ მასპინძლობისათვის, რწმენის თქვენეული ამაღელვებელი დამოწმებისთვის, ქართველი ხალხის კეთილი გულისათვის. თქვენო უწმიდესობავ, მაგონდება ფსალმუნის სიტყვები: „რა კარგი და საამურია, ერთად რომ ცხოვრობენ ძმები! როგორც ძვირფასი მირონი, თავზე ჩამოღვრილი“ (ფსალმ. 133,1-2). უძვირფასესო ძმაო, დაე უფალმა, რომელმაც მოგვმადლა სიხარული შეხვედრისა და ერთურთისთვის წმიდა ამბორის მიგებისა, გვაცხოვს სურნელოვანი მირონი თანხმობისა, უხვად მოუვლინოს თავისი ლოცვა-კურთხევა ჩვენი საყვარელი ქართველი ხალხის გზას... ეს წმიდა ადგილი შეგვახსენებს, რომ ქრისტიანული სახარება საუკუნეების მანძილზე დედაბოძად ედგა ქართულ მეობას, არეულობის დროს მდგრადობას უნარჩუნებდა მას, მაშინაც კი, როცა, სამწუხაროდ, და არცთუ იშვიათად, ქვეყანა ყველასგან მიტოვებული და ბედის ანაბრად იყო დარჩენილი. მაგრამ უფალს არასოდეს მიუტოვებია ძვირფასი ქართული მიწა, რამეთუ „უფალი ერთგულია ყველა თავისი სიტყვითა და საქმით,

შემწეა ყველა დაცემულისა და გამმართავი ყველა წელში მოხრილისა” (ფსალმ. 145,13-14)... თუმცა, ამავე დროს, „მალღით გადმოსული ერთობა” და ქრისტესმიერი სიყვარული, ქრისტესი, რომელმაც ერთად შეგვკვრიბა და მხოლოდ თავისი სამოსი კი არა, თავისი სხეულიც მოგვიძღვნა, მოგვიწოდებენ, გული არ გავიტეხოთ და, უფლის მაგალითისამებრ, ჩვენც ვუძღვნათ ჩვენი თავი ღმერთს (შდრ. რომ.12,1), გვიბიძგებენ, რათა, ძმური ქრისტიანული სულისკვეთებით აღვსილებმა, ვიღვაწოთ გულწრფელი სიყვარულის, ურთიერთგაგებისა და დანაწევრებული სხეულის გამთლიანებისათვის...რა თქმა უნდა, ეს ყოველივე მოითხოვს მოთმინებას სავალ გზაზე, რომელიც მეორე ადამიანისადმი ნდობითა და თავმდაბლობით, მაგრამ უშიშრად და თამამად, ქრისტიანულ იმედში წინასწარ ნაგები სიხარულითა და თავდაჯერებით უნდა განვვლოთ. ეს იმედი გვინერგავს იმის რწმენას, რომ დაპირისპირებებს მოველეება, წინაღობანი დაიძლევა. არასოდეს არ უნდა ვიუაროთ შეხვედრა და საუბარი, უნდა შევინარჩუნოთ და გავაუმჯობესოთ უკვე არსებული. მეიმედება, მაგალითად, ერთობლივი საერთაშორისო კომისიის ფარგლებში მიმდინარე დიალოგისა და ურთიერთგაცვლის სხვა ნაყოფიერი შესაძლებლობებისა...მთელი სულით და გულით გპირდებით, რომ ვილოცებ, რათა უფალმა, ყოველივეს განმასხლევლელმა (შდრ. გამ.21,5), წმიდა მოციქული ძმების – პეტრესა და ანდრიას, მოწამეთა და ყველა წმიდანის შუამდგომლობით, განამრავლოს სიყვარული ქრისტეს მორწმუნეთა შორის და განგვამტკიცოს ყოველივე იმის ძიებაში, რაც დავაახლოვებს, შეგვარიგებს და გავგაერთიანებს. დაე, ყველა დონეზე გაძლიერდეს ძმობა და თანამშრომლობა. დაე, ღოცვამ და სიყვარულმა სულ უფრო ძლიერ შეგვაგრძნობინოს უფლის სევდიანი ნატვრა მათ მიმართ, ვისაც სწამს უფალი მოციქულთა სიტყვის მეშვეობით: „რაითა ყოველნი ერთ იყვნენ” (შდრ. იოან. 20-21).

სწორედ ამ „ქრისტიანული იმედის“ ფონზე შეგვიძლია გავაგრძელოთ დიალოგი ზემოთ აღნიშნული პრობლემების მოსაგვარებლად.

ბიბლიოგრაფია

ამიერკავკასიის ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრაცია. 2006. სინოდის წიგნი „გამხნევდით, მე ვარ, ნუ გეშინია“, თბილისი.
amierk'avk'asiis latin k'atolik'eta samotsikulo administ'ratsia. 2006. Sinodis ts'igni „gamkhnevdit, me var, nu geshinia“, tbilisi.

ბარდაველიძე, ნუგზარ. 2018. საქართველოში კათოლიკური ეკლესიის ისტორიის ნარკვევები უახლესი პერიოდი. თბილისი.
Bardavelidze, nugzar. 2018. Sakartveloshi k'atolik'uri ek'lesiis ist'oriis nark'vevebi uakhlesi p'eriodi. Tbilisi.

ბრაგანტინი, გაბრიელე. 2005. ნათლობა, როგორც ღვთისმსახურება. დიალოგი, აღმოსავლურ-დასავლური ქრისტიანული ჟურნალი. 2 (3), თბილისი: 162-176

Bragant'ini, gabriele. 2005. Natloba, rogorcs ghvtismsakhureba. Dialogi, aghmosavlur-dasavluri krist'ianuli zhurnali. 2 (3), tbilisi: 162-176

ბრაგანტინი, გაბრიელე. 2022. „ვალიარებ ერთსა ნათლისღებასა მოსატევებლად ცოდვათა“ და გადანათვლა. დიალოგი, თეოლოგიისა და რელიგიის კვლევების ჟურნალი N5 (14), 83-143

Bragant'ini, gabriele. 2022 „vaghiareb ertsა natlisghebasა mosat'evblad tsodvata“ da gadanatvla Dialogi, teologisa da religiis k'vlevebis zhurnali N5 (14), 83-143

თარხნიშვილი, მიხეილ. 2014. საქართველოს ეკლესიის ისტორია დასაბამიდან მე-7საუკუნის დასასრულემდე. თბილისი: უნივერსალური.

Tarkhnishvili, mikheil. 2014. Sakartvelos ek'lesiis ist'oria dasabamidan me-7sauk'unis dasasrulebamde. Tbilisi: universaluri.

პაპუაშვილი, ნუგზარ. 2022. უდე და მისი ეკლესია. თბილისი: უნივერსალი.
P'ap'uashvili, nugzar. 2022. Ude da misi ek'lesia. Tbilisi: universaluri.

საქართველოს სახალხო დამცველი. 2021. რელიგიური მრავალფეროვნება საქართველოში. თბილისი.

Sakartvelos sakhalkho damtsveli. 2021. Religiuri mravalperovneba sakartveloshi. Tbilisi.

ქუთათელაძე, მანანა. 2019. კათოლიკობა საქართველოში ლათინური წესი, თბილისი.

Kutateladze manana. 2019. K'atolik'oba sakartveloshi latinuri ts'esi, tbilisi.

S.I.C.O. Servizio Informazioni Chiese Orientali Anno 1999. Annata LIV Pubblicazione annuale a cura della Congregazione per le Chiese Orientali. Via della Conciliazione, 34 – 00193 Roma. RIFLESSIONI SULLA VISITA DEL SANTO PADRE IN GEORGIA TUTTO NON SARA PIÙ COME PRIMA L'AMORE DI DIO È LA NOSTRA FORZA

Bragantini, Gabriele. 2020. John Paul II and the ecumenical situation in Georgia. in St. John Paul II and Georgia. 20th anniversary of the visit of St. John Paul II's visit to Georgia, ed. Mariusz Maszkiewicz, 79-86. Krakov.

Gabriele Bragantini

Sulkhan-Saba Orbeliani University

Two Popes' Visits in Georgia in 30 Years

During the 30-year span (1993–2023) of the Apostolic Administration of the Caucasus for the Latins, one of the most significant events, if not the most paramount, was the visit of two popes: Saint John Paul II in 1999, and Pope Francis in 2016. Both marked unique occurrences: The presence of two popes in Georgia within a 30-year timeframe impacted the faithful of the Catholic Church, the citizens of Georgia, and interfaith relations. Two notable aspects stand out from Pope John Paul II's visit. Firstly, it represented the first image of the Catholic Church in its three rites since the fall of communism in 1989; secondly, it included the announcement of the appointment of the Apostolic Administrator as bishop. During Pope Francis' visit, it was emphasized that the purpose, albeit indirectly, was to address certain issues within the Catholic Church in Georgia, such as proselytism, rebaptism, and property restitution.